

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje op. ina, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 3 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — R. klame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

„Vse za cmilko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v obseg uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdaje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Trgovska in obrtna zbornica.

Piše A. G.—k.

I.

»Sočinim« čitateljem je v žalostnem spominu volilni red, ki je bil razglašen 22. maja l. 1884., ko je bil v Taaffejevi vladi trgovski minister nam jako prijazen in pravični baron Pino. Slovenci smo imeli takrat tako vrle voditelje, da se nihče ni pobrigal za to, kakošen bo novi volilni red. Ako bi se bil kdo le zganil, bi se bilo takrat gotovo dalo kaj doseči, saj sta imela grof Taaffe in baron Pino odločujočo besedo; takratni železni obroč državno-zborske desnice, na katero se je opirala Taaffejeva vlada, je objemala pač tudi Slovence, ki so bili tako udani, da niso porabljali niti takih trenutij, ko so bili prav oni tisti sloveči jeziček na vagi, od katerega je visel v zraku obstanek ali padeč vsega vladnega sistema. Slovenski narod ne bi smel nikdar odpušiti tega narodnega groha takratnim voditeljem. Kar čudim se, kje je bila takrat tišča toli hvalisana delavnost in modrost dr. Gregorčiča in prof. Berbuča, ki sta urejevala edino narodno glasilo, da sta prespala ono toli važno dobo. Njiju krivda je večja nego Tonklijeva, ki je bil državni poslanec. Ako bi bila onadva v »Soči« razplela to vprašanje, kakor je bilo potrebno in je bila njiju dolžnost, bi se bil tudi Tonkli zganil ter storil na Dunaju primerne korake. Takratni njegov vpliv ne prekosi danes 999 Gregorčičev. Žal, da ga je zapravlil in se prav po nepotrebnem politički ubil! Tonkli, Gregorčič, Berbuč e tutti quanti so živeli v prepričanju, da... v trgovski in obrtni zbornici nimamo Slovenci ničesa iskati. — Strašno doné te besede, toda prosim: padle so že v oni dobi, a jaz jih tu zopet enkrat javno le pribijem.

V dobi nečuvane malomarnosti narodnih voditeljev je bil torej izdan takrat tak volilni red:

Zbornica je imela trgovski odsek in obrtni odsek; prvi je imel 8, drugi

14 zastopnikov, skupaj torej 22. — Ker ni bilo trgovcev, ki bi plačevali 100 ali več goldinarjev erarne pridobnine, so tvorili vsi trgovci skupaj eno samo volilno kategorijo in volili skupno 8 zastopnikov. Najmanjši davčni postavek, ki je dal volilno pravico, je znašal v Gorici 5, v ostali deželi 3 gl.

Obrtnijski odsek pa je imel tri volilne kategorije: I. je obsegala plačevalce erarne pridobnine od 100 gl. više; volili so 4 zastopnike; — II. od 20 do 100 gl., a volili so tudi 4; — III. pa od 3 ali v Gorici 5 do 20 gl., volili pa so 6 zastopnikov.

Vsled starega davčnega sistema je prišlo med Slovenci, ki bivamo na 4/5 površja, veliko premalo trgovcev in obrtnikov do volilne pravice. Gorica in Furlanija sta pa dajali Lahom odločno večino, katero je vrhu tega veliko lože voditi, držati v ovidenci in spravljati na volišče nego raztresene Slovence po vsej ostali deželi od Predela do Barke, od Ilublja do obmejne Idrije.

Vsakomur, ki se je od l. 1889. le količkaj brigal za naše narodne in političke odnose in njihov razvoj, vé dobro, s koliko vnemo sem se lotil že tistega leta tega docela zanemarjenega vprašanja. V »Soči« se je prvič začel obširno tolmačiti usodepolni volilni red iz l. 1884. tako, da je naše ljudstvo umelo krivico, katero nam je nakopal, — ali umevati je začelo tudi velikansko važnost te zbornice za vse ostale razmere, gospodarskega in političkega pomena, v deželi.

Decembra l. 1889. so bile razpisane dopolnilne volitve. »Sloga«, takrat še v Tonklijevi oblasti, se ni zganila. Gregorčič sam ni imel ne smisla ne volje za tako — delo! Lotil sem se ga sam. Pridobil in sestavil sem iz cele dežele imenik trgovcev in obrtnikov, ki so plačevali erarno pridobnino ali patento. Na tej podlagi sem reklamiral volilno pravico neštetim volilcem. — Veljavnih glasov sem zbral takrat ob volitvah razmeroma premalo, kajti ob vsej

se mu je zopet zdelo, da ni mogoče, da bi se tako lahko odločila za sestanek, kako je naposled mislil, da se samo iz boječnosti, lastne vaški gospodični, dela, da spi, se odločno približal in jasno zagledal njen položaj, in se potem nakrat zaradi nečesa umaknil nazaj, a se potem zopet začel sramovati svoje boječnosti, šel pogumno k njej in se dotaknil njene roke. Stražnik je znova zahropel in zaskripavši z vrati odšel z vrta. Okno gospodične sobe se je zaloputnilo in se zaprlo od znotraj z oknicami. Grofu je bilo to grozno zoperno. Veliko bi dal, ako bi bilo mogoče začeti vse znova; sedaj ne bi ravnal več tako neumno... In tako čudovita deklica! tako sveža! sama mičnost! in zamudil sem priložnost! »Kako neumna živina sem!« Pri tem se mu ni še ljubilo iti spat, in šel je z odločnimi koraki razdraženega človeka tje v jeden dan dalje po lipovem drevoredu.

In tudi zanj je ta noč prinesla svoje miredelne darove nekake pomirljive otožnosti in potrebnosti ljubezni. Glinasto, semtertja s travo prerasteno ali suhimi vejami pokrito pot, so razsvetljevali v majhnih krogih skozi gosto listje lip prodirajoči blede mesečni žarki. Neka pripognena veja, porastena z ma-

dobri volji so naši ljudje še preslabo razumeli moj poduk o volilnem postopku; lep kup legitimacij je prišel prepozno meni v roke, ali pa so bile glasovnice neveljavne ali napačno izpolnjene. Toda namestniki so bili Slovenci. — Enako sem storil l. 1893. Čitatelji vedo, kako točne podatke sem si preskrbel; priobčil sem jih v »Soči« in »Primorec«, a rabili so se tudi na Dunaju. Da to delo ni moglo biti do pike popolno, umeje se samo po sebi.

Kaj je bil vspeh tega dela? Pred vsem ta, da se je zbudilo zanimanje za to zbornico med našim ljudstvom, in veliko se je vmes govorilo i v časopisju i na shodih o njej. Spoznanje položaja, važnosti in veljave trgovske in obrtne zbornice je prodrlo široko v ljudske vrste, — a spoznanj je navadno prvi korak k boljšemu.

Novi davčni zakon l. 1896. je prekuenil ves dosedanji volilni sistem teh zbornic. Zato niti niso mogle več voliti na stari podlagi, in vlada je tudi res ustavila vse nove volitve do novega volilnega reda. Šele 30. junija 1901. je bil razglašen državni okvirni zakon za trgovske in obrtne zbornice, po katerem naj se priredé volilni redi za posamične zbornice po krajovnih razmerah v posamičnih deželah ali zborničnih okrožjih. In to se je zgodilo skoro v celi Avstriji pretoklega decembra. »Zakonik in Ukaznik« za avstrijsko-ilirsko Primorje, izdan 31. decembra, nam je prinesel »Razglas c. kr. primorskega namestništva z dné 26. dec. 1901. št. 31.635«, s katerim je bil razveljavljen stari in objavljen novi volilni red. — O tem pa prihodnjije.

Glasovanje o dispozicijskem zakladu in naša dva državna poslanca.

I.

Veliko preveč »razburjenosti« je bilo nastalo vsled glasovanja slovenskih naprednih poslancev dr. Ferjančiča in Plantana za dispozicijski zaklad. Slovenski klerikalci, ki vo-

hom, je bila razsvetljena od strani. Srebrno listje je poredkem zašepetalo. V hiši so utihnil zadnji glasovi, pogasile vse luči; samo slavec je oživljal s svojim petjem vse obširno, močee in svetlo prostranstvo. »Moj Bog, kakšna noč! kakšna čudna noč! — mislil je grof in dihal vso dišečo svežost vrta. — »Nekaj mi je žal.« Kakor bi bil nezadovoljen s seboj in z drugimi, nezadovoljen z vsem življenjem. »O, prekrasna, mila deklica. Morda je bila zares razžaljena...« Tukaj so se njegove sanjarije premešale, mislil se je v tem vrtu z vaško gospodično v različnih, najintimnejših položajih; potem je pa vloga gospodične zamenila ljubezniva njegova Mina. »Kak tepec sem! Treba jo je bilo kar prijeti okrog pasu in poljubiti.« S takim kesom se je povrnil grof v sobo.

— Praporščik še ni spal. Bil se je ravno povrnil na postelj z obrazom h grofu.

— Ali ne spiš? vprašal je grof.

— Ne.

— Povedati ti imam nekaj.

— No?

— Ne, bolje je, da ti ne povem... ali pa povem. Umakni noge.

— Grof, ki je bil v mislih že popolnoma naredil križ čez intrigo, ki se

hunijo za vsakim naprednim korakom, so zagnali krik, kakor da bi bila Slovenija v nevarnosti, njim so sledili neizogibni trabanti, ki se tako radi zgrazajo nad drugimi, ali so ogorčeni, ako se le malce dotakne njihovih pogostih peg, in čuli smo se nekaj drugih glasov, izgovorjenih ali kar tako brez daljšega pomisleka ali pa pod uplivom klerikalnih kričavev.

»Naprednjaki so izrekli vladi zaupanje« — tako so kričali in tako se kričijo okoli nas; kričijo pa v glavnem radi tega, ker bi radi naprednjake potopili v zlici vode, ako bi bilo to mogoče. Vse to kričanje pomeni le grdo klerikalno hudobijo, katero mora sprevideti vsakdo, kdor si stvar поблиže ogleda.

Slovenski državni poslanci so pod Taaffejem, pod Windischgrätzom, pod Badenijem govorili opozicijsko, ali glasovali so za proračun in za dispozicijski zaklad. Nikdo ni radi tega bobnal po svetu, da so Slovenci kdo vé kako udani vladi, da jej izrekajo zaupanje ali celo neomejeno zaupanje, marveč vsakdo je moral videti v teh pojavih, da se Slovenci pridno oglašajo proti vladi, da jej kažejo rane svojega naroda, katere mu sečejo razni njeni sistemi, da zahtevajo leka tem ranam potom pravice in enakopravnosti, ob jednem pa tudi, da hočejo vlado dovesti do tega, da končno res kaj stori v prilog Slovcem. Ali se je na tak način res kaj doseglo ali nič, razsodi čitatelj sam iz sedanjega položaja, v katerem se nahajamo gledé na izobraževanje in napredovanje po naših slovenskih deželah.

Napredni poslanci so ostali na starem stališču; zato je dr. Ferjančič govoril navdušeno za Slovence proti vladi, kažoč, kako se nam godi in kako bi se moralo nam goditi. Glasovala pa sta — po stari navadi — on in Plantan tudi za dispozicijski zaklad. Doslej se ni smatralo tako glasovanje za kako zaupanje vladi, vsaj mi Slovenci nismo tega smatrali tako, ali oportunna politika je kazala Slovcem tako, da so glasovali tudi za dispozicijski zaklad. Slovenci smo pač reveži in na jve čkrat navezani edinole nase, zato pa je tudi umestno, da prikrojimo tuintam politiko po svojem braču ter ne stopicamo

mu je pokazila, je z živahnim smehljajem sedel na tovariševo postelj.

— Ali si moreš misliti, da mi je gospodična naznanila rendez-vous?

— Kaj govoriš? vzkliknil je Polozov, skočivši s postelji.

— Ne poslušaj.

— Da kako? Kdaj? Ne more biti.

— Ko ste vi šteli preferanso, mi je povedala, da bode po noči sedela pri oknu in da je mogoče zlesti v sobo. Vidite, kaj je praktičen človek, ko ste vi dame šteli, sem jaz stvar uravnal. Pa saj si slišal, tudi vpričo tebe je rekla, da bode sedela nocoj pri oknu in gledala proti ribniku.

— Da, to nama je kar tako rekla.

— Tega ne vem, ali je rekla hoté ali nehoté. Morda res ni hotela nakrat, ali podobno je bilo. Iz vsega je nastala strašna neumnost. Ravnal sem kakor bedak, pristavil je in se prezirajoče zasmejal samemu sebi.

— Da, kaj? Kje si pa bil?

Grof je povedal, izključivši svoja neodložna približevanja, vse povedal, kakor je bilo.

— Sam sem pokazil; treba je bilo pogumnejše. Zakričala je in zbežala od okenca.

le za mogočnejši narodi, kateri so iz takih potreb, kakoršne so naše, že zdavnaj dvignjeni. To je umestno toliko bolj, ako ni s tem združeno nič takega, kar bi se moglo očitati prizadetim. In tu ni nič takega, ker kdor kaj očita naprednim poslancem glede na omenjeno glasovanje, tisti očita to vsem prejšnjim poslancem Slovencev, ki so postopali tako, kakor gori omenjeno, in očitajo si na tak način tisti naši poslanci, ki sedijo že mnogo let v državni zbornici ter so glasovali poprej za dispozicijski zaklad in sedaj proti, nedoslednost ter bijejo sami sebe po zobeh.

Naš položaj je tako žalosten, kakor je bil v prejšnjih dobah. Ako so gledé na to krenili v gotovih ozirih nekateri naši poslanci na drugo pot, budi to prav! ali radi tega ni potreba bevskati nad drugimi, ki so ostali na starem stališču, ker meojo, da je tako prav! Sklicevanje na znani Stürgkhov predlog je jalovo, ker reči se mora le to, da Nemci bi bili prodri s tem predlogom, tudi ako bi se bila vlada se tako protivila. Saj so bile celjske paralelke že odklonjene — ali dalje vzdrževane od vlade potom dispozicijskega zaklada. Kdo ve, da sedaj, ako se tozadevne želje Nemcev v zbornici obstinijo, se ne bo vršilo vzdrževanje celjskih paralelke prav iz dispozicijskega zaklada, kakor se je že godilo?! Toliko o tem.

Dalje se upleta v kritikovanje tega glasovanja ljubljansko potresno posojilo. Ljubljana je po potresu neznansko prizadeta. Res, da raste, ali v kako nervoznem stanju se nahajajo hišni gospodarji, kako visi nad njimi kakor Damoklejev meč vračanje posojila — to ve tisti, kdor je imel kedaj priliko z njimi govoriti ali kdor čita z občutkom poročila o sejah ljubljanskega mestnega sveta in o shodih društva hišnih posestnikov, kjer se zrcali skrajno neugodni njihov položaj, in s tem položaj Ljubljane, v pravi luci. Ljubljana je naše središče, in da se nánjo misli ob potrebnih prilikah, to pač za sluzi. Proti temu ni oporekanja.

In moder človek, nahajajoč se v stiski, se ne krega z onim, kateri ima moč, rešiti ga. Modra politika si izbira v slučajih potrebe različna pota, po katerih hoče dospeti do svojega cilja. Pota seveda ne smejo biti ne nemoralna ne izdajalska — in kaj takega napredni poslanci tudi niso storili, ako so ostali na starem stališču slovenskih državnih poslancev v obravnavanem vprašanju. Povejte vi, kričati, kaj so zagrešili naši poslanci? Da, grešili so, in sicer radi tega, ker niso drli slepo za dr. Žilindro, ki kolovratil s svojo politiko po državni zbornici in po časnikih kakor divjajoč bik po poljih in travnikih brez vsakega smotra, brez vsake previdnosti.

Previdnosti, te pač opazujemo se veliko premalo v naši politiki, klerikalce pa je popolnoma zapustila, odkar je stopil na njeno mesto neprevidni in furjasti dr. Žilindra. Previdnost in oportunistična sta včasih tudi na mestu — brbljavi politiki naši, živeti ob samih neumestnih ogorčenjih in navdušenjih, seveda tega ne bodo nikdar razumeli.

— Tako, ona je zakričala in zbežala, rekel je praporščik z okornim smehljajem kot odgovor na grofovo smejanje, ki je imelo nanj tak vpliv.

— Da. In sedaj je čas spati. Praporščik se je obrnil s hrbtom proti durim in molčé ležal kakih deset minut. Bog ve, kaj se je g-dilo v njegovem srci; ali ko se je zopet obrnil, kazal je njegov obraz trpljenje in odločnost.

— Grof Turbin! rekel je z jeclja-jočim glasom.

— Kaj se ti meša, ali ne? odgovoril je mirno grof. — Kaj, praporščik Polozov?

— Grof Turbin! ti si malopridnež! zakričal je Polozov in skočil s postelji.

XVI.

Drugi dan je odšel eskadron. Častnika nista videla svojih gostiteljev, pa tudi poslovila se nista od njih. Mejo seboj tudi nista govorila. Na prvem prenočišču sta se nameravala dvobojevati. Toda ritmojster Schulz, dober tovariš, odlični jezdec, ljubljani od vseh častnikov v polku, od grofa izbran za sekundanta, je stvar tako poravnal, da se nista bila, da celo nikdo ni v polku te zadeve izvedel, in Turbin in Polozov sta se, če tudi nista bila taka prijatelja kakor poprej, tikala in shajala pri pojedinah in kartah.

Toliko na to stran, prihodnjic pa — ker je nam za danes preveč narasel članek — si pogledamo to vprašanje gledé na naša goriska državna poslanca.

DOPISI.

Ponikve, 10. marca 1902. — Napredna ponikovska trdnjava je nepremagljiva. To so videli tudi klerikalci v soboto, ko je zmagala napredna stranka z lepo večino, če se jemlje v ozir majhno število volilcev. V našem zupanstvu se po zadnjem ljudskem štetju volita le dva volilna moža. Vse sile so bili napeli klerikalci, a vse ni nič pomagalo, zmagala je naša stranka in bo vedno.

Poglejmo, kako so se vdeležili volitve volilci v našem zupanstvu; Logarščani in Rakovščani so enoglasno volili za „Modrijana“. Ravno tako v Ponikovski vasi, le v ponikovskih Rovtah je volilo nekaj malega volilcev za Tonklja. S Pečin je pa prišlo več volilcev za Tonklja nego za Modrijana.

Ponikve in Logaršče-Rakovec sta dve napredni trdnjavi, ki jih ne premagajo vse sile klerikalne bande. To naj si zapomnijo klerikalci tudi glede občinskih volitev.

Naše bralno društvo „Čitalnica“ je tudi klerikalcem trn v peti. Vse poskušajo, da bi jo uničili. Zakaj pak? Zgol zato, ker nimajo oni komande v naši „Čitalnici“ in ker naročuje „Čitalnica“, kakor pravijo njeni nasprotniki, „slabe“ časopise poleg „dobrih“. Če kakega klerikalnega kričača prepričaš, da ti časopisi niso tako „slabi“, kakor on misli, pa ti reče: vsaj pravi tako „gaspud“. „Gaspudam“ pa tudi radi tega ne ugajajo naša društva, ker ista priredijo kedaj kako veselico, češ, koliko greha in drugih nerednosti se dogodi na teh veselicah. Ko je o predpustu priredila naša „Čitalnica“ plesni venček s petjem (petje so oskrbeli Slapski pevci. Slapski pevski zbor je eden prvih v naših hribih. To je mnenje strokovnjakov.) so klerikalci vpili prej, kaki škandali se bodo godili pri plesnem venčku. Potem pa, ko se je plesni venček tako sijajno sponesel, so bili lepo tiho, češ, ti naprednjaki pa res niso taki divjaki. O da, le počakajte, klerikalci, polagoma se pripravite, da program narodno-napredne stranke in sploh naprednjaki niso taki, za kakoršne jih razkričujejo „gaspudi“. To vam dokazemo se večkrat.

Iz Kojškega. — V nedeljo je naš župnik v cerkvi med pridigo kričal sledeče: Čital sem v „Primorskem Listu“, da se je ples vršil celi dan dne 28. febr. pri naprednjaku Antonu Mariniču v Kojškem (Kalehi). To je sramota za celo občino, je rekel, da se še celo postni čas ne spoštuje.

Gospod župnik! Jaz podpisani Vam moram izreči svoje pomilovanje, da se Vi vender bolje ne pripravite o resnici dopisa v „Primorskem Listu“, pred ko se drznete me v cerkvi pri ljudstvu javno črniti, ker naše več del neizobraženo starokopifno ljudstvo res misli, da ako kdo na petek v postu pleše, da mora priti precej Lucifer ponj. Toda pri meni ni bilo na omenjeni dan nobenega plesa, temuž jaz sem samo podučeval v godbi, kar se večkrat zgodi ne samo tistega dne. Dopisnik ko je slišal godbo, bi bil moral priti v mojo hišo pogledat, ako se res pleše, ali samo gode, pred ko je spletel dopis. To bi bilo pravilno, on pa je naredil seveda, po klerikalnem gestu, namreč: on se je debelo zlagal.

Tudi neka druga oseba, ki gosp. župniku blizu stoji, je drugi dan potem surovo napadla občinskega stražnika, češ da on pusti, da so ponoči krème odprte, kjer se pleše, in tako se po celi črti napada, obrekuje in laže brez najmanjšega povoda. Toliko povem za danes prav mirno. Čitatelji, sodite!

Anton Marinič,
posestnik in krčmar v Kojškem.

Opomba uredništva: Župnik Marinič zasluži, da se ga toži radi obrekovanja. Naprednjaki so veliko preveč popustljivi in prizanesljivi; bo treba začeti drugače, ker klerikalci nikomur ne prizanesejo.

Torej na Kalehi se ni plesalo, in vender je nahrulil g. Mariniča najprvo „Prim. List“ in potem se kojščanski župnik v cerkvi. Torej pri naprednjaku se ni plesalo v postu, pač se je plesalo na katoliški podlagi v Gorici, kakor smo zadnjic povedali. Klerikalci so torej tisti, ki prelamljajo cerkvene postave, ne pa naprednjaki! Radovedni smo, ali to neizpodbitno dejstvo prizna „Prim. List“ ter popravi krivico, storjeno g. Mariniču?

V Komnu, 10. marca 1902. — Komensko zupanstvo je odposlalo 18. febr. priporočeno „Gorici“ ta-le popravek:

Ni res, da je deželni odbor v Gorici podpisanemu zupanstvu vrnil do danes 18. febr. 1902. obč. račune za leto 1901. ne odobrene niti ovrzene.

Res je pa, da so tozadevne večkratne notice v „Gorici“ lažnjive.

Da bi se „Gorica“ in nje stranka ne žirirali vedno in povsodi kot nekaka poosobljena resnicoljubnost, bi se neobjava popravka ignorirala. Tako se prosi uredništvo „Soče“, naj blagovoli ono uvrstiti ta popravek, da se prepričajo tudi „gotovi krogi“ o „resnicnosti“ dopisov „Gorice“.

Dostavek uredništva. — Tu jih imate resnicoljube v krogu Gregorčičevega glasila. Nunci pa nas nadlegujejo s popravki v takih rečeh, ki so resnične, ter tako kvarijo resnico, samo da se perejo pred svetom. Gledé na to svetujemo rodoljubom, da naj le popravlja v „Gorici“, ki laže, kakor da bi imela patent za to. Ako noče priobčiti, pa jo prisilite sodnijsko. Tako delajo nunci, ko hočejo „popravljati“ resnico z lažjo; zakaj bi se torej ne popravljal tudi laži po „Gorici“? Klin s klinom! — Kajti „pravim rodoljubom“ krog „Gorice“ je za resnico nasproti svojemu nasprotniku toliko mar, kolikor za lanski sneg. Ali pridigujejo pa pridno o njej, češ, ne glej me, kaj delam, le ubogaj, kar učim! Hinavci!

Domache in razne novice.

Osebnostna vest. — Ravnatelj na tukajšnji realki je imenovan Jos. Gassner, bivši profesor na državnem gimnaziju v Solnogradu, kateri že vodi zavod od početka tekočega šolskega leta.

Bohinjska železnica. — V petek 7. t. m. je pretekel rok za vlaganje ponudbe za predor na bohinjski železnici. Vloženo so bile 4 ponudbe in vsaki je bila pridjana varščina 1 milijon kron. Podjetnika Ceconi in Gross & C. sta vložila skupno ponudbo. Baje imata „največ upanja, da se poveri delo njima. Pravijo, da je proračunila vlada troske za predor na 18 milijonov kron ter da namerava izvršiti delo v lastni režiji, ako se ne dobi nikak cenejši ponudnik.

Poleg omenjenih dveh ponudnikov so vložili ponudbe tudi tvrdke „Union“, Redlich & Berger ter E. Weiner.

Volitev v Cerknem je pokazala, da niso več daleč časi, ko se na Cerkljanskem korenito otresejo klerikalizma, kakor tudi pristoja takemu kraju, kakor je Cerkno. Pri volitvah v državni zbor se naši pristasi niso niti prikazali, in klerikalci v Gorici so zapisali takrat Cerkno v prvo vrsto svojih trdnjav. Lani pa se je začelo obračati. Pri volitvah v komisijo za pridobnino lani avgusta je volilo 80 obrtnikov, in sicer 60 za napredno stran, le 15 pa za klerikalno. Takrat se je pokazalo, da v obrtnem in trgovskem stanu klerikalci nimajo nikake zaslobme. Pri volitvah volilnih mož za deželni zbor lani jeseni pa so nastopili napredni Cerkljani kar naenkrat v impozantnem številu. 18 volilcev so jim bili sicer premočili, ali vender so bili spravili 76 glasov na dan. Mnogo se imajo zahvaliti klerikalci za takratno zmago tudi okolščini, da se je vršila volitev v krčmi. Sedaj pa so bili naprednjaki zmage skoro gotovi, ker gotove so imeli 103 glasove. Le najhujši pritisk s posojilnico, z grožnjami, da morajo takoj vrniti posojilo itd., ako ne volijo klerikalno, so odvrnili 7 glasov, tako da so postavili naši 96 glasov, klerikalci pa 101.

Zadnjic smo poročali o 90 glasovih. Danes pa se je nam sporočilo, da je bilo naših glasov 96.

Kdor sledi preobratu v Cerknem, ta mora reči, da so naprednjaki tako napredovali, da brez dvoma tudi dobijo končno bitko. In to je upoštevati se toliko bolj, ker moške so nastopali s a m i, iz lastne inicijative, iz lastnega prepričanja. Vsa čast takim možem, v njih vidimo jamstvo, da odklenka prej ali slej klerikalizmu na Cerkljanskem, ko odstranimo se glavno oviro, na katero se klerikalci naslanjajo. Dole pa kličemo našim somišljenikom na Cerkljanskem: Moške, ostanite trdni na svojih mestih, zmagaj bo Vaša. Da se znate bojevati, to ste sijajno pokazali, in takemu bojevanju mora slediti končni nameravani uspeh. Naprej!

Koncert Dario Attal. — V soboto bo v dvorani „pri Dreherju“ koncert, kateri priredi Dario Attal, pianist iz Livorna. Na vspredu so komadi Beethovena, Schumana, Chopina, Martucciija in Lizsta. Vstopnice prodaja knjigarna Wokulatova v Ozki ulici.

Stojisce stane 1 K; sedeži v vrsti I.-IV. 4 K, V.-VIII. 3 K in IX.-XI. 2 K. — Na Dunaju je dosegel Attal velike vspehe.

Dr. Tonkli se je odpovedal kandidaturi? — Neki tukajšnji laški list trdi pozitivno, da se je g. dr. Tonkli odpovedal kandidaturi, s katero so ga nadlegovali klerikalci in s katero begajo sedaj v gorah volilce. Mi sicer ne vemo za gotovo, ali je ta vest povsem resnična, toda jako verjetna je, ako se upošteva, da ga klerikalna stranka še sedaj ni postavila kandidatom. Ker pa dr. Tonkli se vedno ni proglašen kandidat, je verjetno, da se je odpovedal dvomljivi časti klerikalnega kandidata, in to toliko bolj, ker je jako verjetno, da končno zmagaja samovolja Gregorčičeva, ki se ga z vsemi štirimi brani. Saj je res malo častno za klerikalno stranko in dr. Tonklja, da se postavlja proti osivelemu možu — mladega c. kr. uradnika, ki ni bil nikdar klerikalec in ne more nikdar postati, ako noče, da se mu ne bodo krave smejale.

Ker Gregorčič ostaja pri svoji trmi (za njim gredo posebno nunci v Kotu, v grahovski in cerkljanski občini!), zato doslej sploh se niso proglašili kandidata, marveč čakajo konca prvotnih volitev. Šele potem bo Gregorčič videl, ali sme brez škode ostati brezobzirni general ali pa lepo vgrizniti v kislno jabelko ter sprejeti dr. Tonklja.

Iz laškega tabora. — Dne 10. t. m. je bil sklical deželni glavar Pajer kot predsednik „Unione“ v Gradišče ob Soči župane iz Furlanije, da — postavijo kandidata za deželni zbor, in sicer za kmečke občine namesto odstopivšega Dottorija. Klicati župane na zborovanje, da določijo kandidata za dež. zbor, to je neka nova metoda, vzrasla v premeteni glavi dr. Pajerja. Zakaj, že ve. On je mojster v politiki, in obrača vedno tako, da je zanj prav. Ali temu vabilu se je odzvalo le 15 županov, drugih 24 pa je ostalo lepo doma, ker so tega mnenja, da kot župani vender niso poklicani kar diktirati volilec kandidata za deželni zbor. No, na glasovanju je bil postavljen z 10 glasovi kandidatom Jos. Zuttioni iz Medeje. Niti teh 15 županov se ni moglo zediniti za tega kandidata. Tukajšnji list „Gazzettino“ pravi, da čeprav je kandidat postenjak, je vender nepoznan in ne pozna zadostno Furlanije. V nedeljo pa bo zborovalo v Gradišču društvo „Società popolare friulana“, katero povabi na zborovanje volilne moze, in ti postavijo, kakor se čuje, protikandidata.

Zanimanja za volitve volilnih mož po Furlaniji ni prav nič, vzeto v pravem pomenu besede. Kajti v nekaterih krajih ni bilo k volitvam niti enega volilca. V Ronkah volijo 7 volilnih mož, torej je velik kraj, ali prišlo je volit 5 volilcev!

Med več vzroki za take pojave je tudi ta, da je furlansko ljudstvo grozno zane-marjeno, zabito in neumno, kakoršno hočejo narediti s Slovenci politikujoči nunci.

Podružnica društva „Lega nazionala“ v Gorici je imela v nedeljo svoj občni zbor. Tajnik dr. Venier je govoril strastno o „italianità“ naše dežele in naše Gorice proti Slovincem. Blagajnik je povedal, da je imela podružnica lani dohodkov K 10.360-22, izdatkov pa 7.393-49. Podružnica je delovala zlasti v Podgori, kateri preti usoda Ločnika, in pa v Gorici na onih delih, kjer jim preti „l'irruenza nemica“. Reči se mora, da društvo dela sistematično in z vspehom na polasčenje naše dece, in to tim lažje, ker je s politiko v „Sol. Domu“, katero ima dr. Gregorčič v rokah, korenito zavoženo šolsko vprašanje v Gorici in v sedanjih razmerah nemogoče postavljeno v bran proti vsiljevanju laških solskih vrtcev in šol za slovenske otroke.... Svota, nabrana za polasčevanje naše dece, je za goriske razmere jako velika, in kaže, kako strastni in dosledni so Lahji v tem oziru proti Slovincem. V odboru te podružnice pa sedijo taki-le Lahji: Bombič, Perinčič, Bizjak, Koklič, Česčut, Godina, Golob, Mulič, Pinavčič, Pavletič, Travan, Cej in Dörfles, Michelstädter, Mauer, Seppenhofer itd.

V Furlaniji ni vera v nevarnosti. — Škofov list „L' Eco“ je pisal pred časom, da imajo v Furlaniji celo framazonske lože, da se torej sirijo v Lahih elementi, ki so nevarni sv. katoliški cerkvi. Tudi liberalizem cvete med gospodo, katera gospodari Furlaniji ter ima v rokah vse važnejše in merodajnejše posle. Gledé na to bi si mislili, da kardinal gotovo našene bojavnike za sveto vero na volišca. Toda nič tega. Iz Furlanije sme biti izvoljen liberalen poslanec v deželni zbor, in duhovščina se nima nič umešavati v volitve

— samo naš kmet ne sme poslati v deželni zbor svobodnega in neodvisnega moža iz svoje srede, marveč kmet, katerega mu odkazuje nunci. Po gorah je vera v nevarnosti, v Lahih, kjer imajo celo framaonske lože, pa ni vera v nevarnosti. Kako naj si tolmacimo to dvojno mero, Eminenca? Ali ne tako, da je slovenska duhovščina poklicana dandanašnji tlačiti ubogi slovenski narod ter ga tiskati na povelje iz Gorice k tlom pod laskim jarmom? Furlan sme voliti, kakor hoče, pride vsejedno v nebesa, Slovenec, ki voli naprednjaka, je pa zrel za pekel! Tako delajo, tako učijo politikujoči duhovniki! Kam smo prišli?! — In to je Vaše delo, Eminenca.

Priprave za velikončno spoved. — Včasih je bila navada, da so duhovniki ljudstvo lepo podučevali ob razdeljevanju spovednih listkov za Veliko noč. Tako tudi se delajo nepolitikujoči nunci, ali drugi naši nunci, ki mislijo vedno edino le na politiko, ne delajo več tako. Pozabili so na božji nauk, in namesto tega je na primer razkladal znani kamenjski župnik Kosec svojim ovčicam, ko jih je zbral na „spravevanje“, namestu krščanskega nauka — celo historijo o svoji pravdi v Ajdovščini, braniški kurat Vales pa je — kakor je bilo povedano v dopisu iz Branice — razlagal tisto mikavno ljubimsko pismo, katero je bilo zbudilo toliko hrupa, in pa hvalil je tiste, ki so mu bili podpisali izjavo „nedolžnosti“. — To je torej krščanski nauk po naših cerkvah v dvajsetem stoletju! Ta dva gospoda gotovo nista osamljena, marveč imata brezdvomno kolege, ki postopajo slično.... Potem pa javkajo, da vera peša! Saj bo se bolj pešala, ako bodo na mesto krščanskega nauka postavljali gospodje poročila o svojih pravadah, katerih bi jih moralo biti sram, ali pa ljubavna pisma, katera dobivajo in so taka, da bi se morali adresati kar poskriti. Vera peša, vera peša, po farjih gor, po farjih dol!

Zdi se nam, kakor da smo dospeli v dobo nekake secesije, katera pelje tje, kamor izvestni politiki ne mislijo.

O oderuških obrestih. — „Prismojence“ piše v št. 9. razpravo o oderuških obrestih, in pravi, da jih sveta katoliška cerkev prepoveduje, ker že sv. pismo starega zakona uči, da nimamo posojati bratu na obresti, in kar je učil Kristus, uči v vseh časih tudi sv. katoliška cerkev. Jako lepo se to čita, še lepše pa bi bilo, ako bi se sv. cerkev tudi ravnala po takih naukih. Ali ti nauki so dani le po geslu: Ne glej me, kaj delam, marveč poslušaj me, kaj učim. Še ni tako dolgo od tega, ko smo razpravljali v „Soči“, koliko da je še cerkvenih terjatev, za katere plačuje obresti (in ker so „obresti oderuške, če se še tako majhne“) plačuje oderuške obresti sv. katoliški cerkvi morda že tretji rod. Izplačan je že zdavnaj ves kapital, obresti od obrestij — ali vedno se teži prizadeto posestvo cerkveni dolg in vedno je še treba plačevati obresti, dolg pa tudi še ni plačan. Ali je tu vmes kaj oderuštva cerkve, katere služabniki tako radi mečejo okoli sebe z oderuštvo?! In ako že od nekada tako delajo duhovniki, ali mislite, da hočejo res sedaj kreniti na drugo pot ter zmanjšati kmetu obresti? Kaj se. Tudi dandanašnji radi posojajo iz svojih posojilnic, seveda na obresti, in zadovoljni so, da se jim plačujejo obresti, dolg pa naj le ostane! To je molzna krava! Tako je delala cerkev in še dela s svojimi dolžniki. Zato pa so vsa farovska posojila, bodisi iz posojilnic ali zasebna, preračunjena na veliko oderuštvo, katero se včasih skriva za „nedolžne“ obresti. Ti znajo! Kmet, varuj se jih, ako hočeš imeti prosto glavo in proste misli in da ne boš tical vedno v dolgu, ti in tvoji potomci!

Razpravljajcu o oderuških obrestih pa svetujemo, naj napiše okrožnico, katero razpošlje okoli cerkva, da se pomeže z njih pragu oderuštvo, potem sele naj razlaga on drugemu svetu o oderuških obrestih; kajti prej, dokler se ga vidi obdanega od oderuštva, njegove besede ne morejo pasti na rodovitna tla, ker njegovim naukom ne more verovati noben pameten človek.

Za gluhanome. — Na Dunaju se bo vršilo dne 1. aprila letos zborovanje odposlancev vseh zavodov za gluhanome v Avstriji. Teh zavodov je 25. Večina je že priglasila svoje odposlance, med tistimi zavodi pa, ki tega še niso storili, je tudi zavod za gluhanome v Gorici. Ker bo na zborovanju tudi pogovor o učnih knjigah in sličnem, (pri nas se živo občuti pomanjkanje primer- nih učnih knjig!) je neobhodno potrebno, da

se pošlje tudi iz Gorice izvedenec, in sicer veščak v tej stroki, na Dunaj na posvetovanje, kar bo le koristilo zavodu. Ne sme se gledati v glavnem le na to, da zavod v financijelnem oziru vspeva, marveč vso pozornost treba obrniti tudi namenu zavoda, da se ponudi nesrečnikom po teh zavodih vse mogoče, kar jih izobrazuje, da se morejo vedno bolj blizati ostalemu človeštvu. — Pričakujemo torej, da tudi naša dežela odpošlje na ono zborovanje veščaka in da se dobi v to svrhu primerna podpora.

Izpred sodnje. — 24-letni Ant. Bascarolli iz Ronk je bil obtožen težke poškodbe tri goljufije. Nevarno je bil ranil 28-letnega Iv. Peteanija v neki gostilni se lani v novembru. Slednji se je zdravi 58 dni. Vrhu tega je skušal zapeljati Iv. Devetaka, da naj izpove v njegov prilog. Sodni dvor mu je prisodil za to 1 leto trde ječe in 415 K mora plačati Peteaniju za bolečine.

27-letni pek Fran Scalettari iz Gorice je bil obsojen na 4 mesece trde ječe, ker je obdelaval — kakor smo svoj čas poročali — svojo mater s križem, ker mu ni hotela dati denarja.

Soška podružnica „Slov. planin. društva“ v Tolminu vabi svoje p. t. društvenike k rednemu običnemu zboru dne 16. t. m. ob 11. uri predpoldne v prostore tamk. Čitalnice. Dnevni red: 1. letno poročilo, 2. proračun za leto 1902, 3. volitev novega odbora, 4. eventualia. NB. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, sklče se 1/2 ure pozneje nov občni zbor, ki bode veljavno sklepal ob vsakem številu navzočih društvenikov. Odbor.

Droblj. — Na Vipavskem je umrla nagloma Marija Bukovič, žena mizarja. Ker se sodi, da je bila morda zastrupljena, je uvedena sodnijska preiskava. — 30-letni Fran Kralj v Sežani je ponesrečil v kamnolomu. Kamenje pa je zlomilo nogo, vsled česar so ga prenesli v Trst v bolnišnico.

Išče se mladeniča za trgovino z jestvinami v starosti 16—17 let. Razun popolne zmožnosti slovenskega jezika, se želi tudi nekaj laškoga. — Ustmene in pisane ponudbe sprejema Eliza Tance na Proseku.

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Dalje.) Mej došlimi spisi v seji 10. t. m. je bila tudi vladna predloga glede dvamesečnega proračunskega provizorija do 31. maja 1902. — Zbornica je najprej razpravljala o nujnem predlogu posl. Klofača in tovarišev glede grdega ravnanja z infanteristom Müllerjem in njegovega interniranja v praski vojaški orožarni. Domobranski minister grof Welsersheimb je na podlagi izjav zdravnikov pojasnjeval, da infanterist Müller ne nosi glave po strani vsled tega, ker se je morda z njim slabo postopalo, temveč se mu je žila na jedni strani skrajšala, ker je iz navade držal glavo nagnjeno vedno na jedno stran. Vsled tega da Müllerja ne morejo uporabljati v fronti ter so ga spravili v orožarno, kjer zadovoljno opravlja svoja laglja opravila. — Zbornica je nujnost Klofačevega predloga odklonila in je prešla potem v nadaljevanje proračunske razprave. Prvi je govoril laški poslanec dr. Antonelli, ki se je pritoževal radi zane-marjenja Furlanije in južnega Tirola. Ko so govorili za razni govorniki, se je seja zaključila ter se je nadaljevanje proračunske razprave odložilo na prihodnjo sejo. — Predlog, da se o predlogi gledé oproščenja davkov in pristojbin dunajskega občinskega posojila 285 milijonov K takoj razpravlja, je bil sprejet, na kar se je vršila razprava. Predloga je bila sprejeta.

Včeraj je govoril Ellenbogen zopet o tržaških dogodkih. Potem so nadaljevali prorač. razpravo. — Pri razpravi o dunajskem posojilu so se Nemci prepirali, da je bilo grdo. Lump, goljuf, slepar itd. — take cvetke iz nemske kulture so letale po zbornici. Očitalo se je tudi Strohbachu, na kak način da je prišel do premoženja.

Deželni zbor tržaški je sklican na dan 20. t. m. na kratko zasedanje. **Vesti s Kranjskega.** — Ljubljanska meščanska godba je prišla v tak položaj, da se ne more več zdržati. Danes ima godba svoj občni zbor. Ako se sklene končno, da se godba razpusti, nameravajo baje godci sami vzdrževati jo. Čudno se nam zdi, da se ne more držati taka godba v Ljubljani. V Gorici ob vse drugačnih razmerah obstoji meščanska godba prav dobro! —

Pred porotniki v Novemestu je stal te dni cigan Gasper Held, ki je v družbi obe-

šenega Simona Helda ubil nekega Novljana. Prisodili so mu dosmrtno ječo. Obsodbo je sprejel cigan mirno, prosil je le, da bi smel skončati svoje življenje v kaznilnici v Mariboru, ker furlanski zrak v Gradiscu ob Soči mu baje škoduje.

V torek so igrali v slovenskem gledališču prvokrat Finžgarjevo narodno igro „Divji lovec“, ki je vzeta iz življenja na Gorenjskem iz onih časov, ko so fante se lovili na vojaški nabor. Zanimanje za to igro je bilo velikansko, zato je tudi vsela jako dobro.

V Ricmanje je poslal v nedeljo škofov namestnik Petronio kanonika Martelanca z nekim laskim ukazom, ker je na ordinarijat došlo poročilo, da je nevarnost v Ricmanjih in okolici za prestop v pravoslavlje. Vrli Ricmanjci so posteno osteli latinizatorja Martelanca, rekoč mu, da če jim ne dajo unije, prestopijo v pravoslavlje, med Latince pa ne gredo nikdar več. Latinizator je šel z dolgim nosom iz Ricmanj. Imel je tudi to predrznost, da je hotel ljudem citati ukaz v laskem jeziku!

Dalmacija. — Njeg. Veličanstvo cesar je imenoval deželnega poslanca dr. Vinka Ivčevića predsednikom deželnega zbora kraljevine Dalmacije in dež. poslanca Josipa Kulisića njegovim namestnikom.

Vojaškim poveljnikom v Dalmaciji je imenovan feldml. Karol Horsetzky, pl. Horvath, dosedanji poveljnik 36. pehotne divizije. To ime se je imenovalo večkrat pri razgovoru, kdo bo sledil fem. Davidu v vojaškem poveljstvu.

Mladočeški jezikovni načrt. — Sobotna številka prške „Politike“ objavlja načrt jezikovnega zakona za dežele česke krone, kakor so ga sklenili mladočeški zaupniki pri zadnjih posvetovanjih. Načrt obsega 24 točk in temelji na popolni jezikovni ravnopravnosti. V glavnih potezah obsega načrt naslednje določbe: Pri vseh uradih, zavodih in sodiščih na Češkem in Moravskem se morejo pri ustnemem občevanju posluževati stranke enega obeh deželnih jezikov. Rešitve na zadevno uloge morajo biti sestavljene v istem jeziku, v katerem so bile vložene. Vsi drugi spisi, ki se dostavljajo strankam in se njih tičejo, morajo biti sestavljeni v jeziku, ki ga govori dotična oseba. Pri sodiščih je razpravni jezik oni, ki ga govore stranke. V splošnem velja za to oni jezik, ki ga govori obtoženec. — Vse vladne objave, razglasi se morajo objaviti v obeh deželnih jezikih, ravnatoko pa morajo biti dvojezični tudi vsi napisi. Pri tem se pripominja, da mora biti na prvem mestu oni jezik, ki ga govori večina prebivalstva dotičnega okraja. — Vknjižbe v zemljiške trgovske knjige in zadružne registre se izvrše v onem jeziku, v katerem je bila sestavljena prošnja za vpis. — V občevanju mej seboj se poslužujejo uradi onega jezika, v katerem uradujejo. — Uradni jezik učnih zavodov je oni, ki je obenem učni jezik; ostala oblastva se poslužujejo jezika, ki ga govori v okraju prisotno prebivalstvo. — V jezikovno mešanih okrajih imata oba jezika enako veljavo. Jezikovno mešani so oni okrajih, v katerih, pri obsegu ene ali več občin, vsaj v eni občini vsaj četrtina prisotnega prebivalstva govori drugi deželni jezik, v okrajih, ki obsegajo cele sodne okraje, če vsaj petina občin pripada drugemu deželnemu jeziku, in slednjič okraj, ki obsegajo več sodnih okrajev, če je vsaj en okraj drugojezičen. Nastavljeni uradniki se morajo posluževati uradnega jezika, pri mešanih uradih se pa v osebnih zadevah vsak uradnik lahko poslužuje svojega jezika in mora na prošnjo dobiti rešitev v dotičnem jeziku. Nemci se soglasno izrekajo proti temu načrtu, trdeč, da je nevsprejemljiv in nečasten za Nemce.

Kaj pa Buri? — Buri so dosegli veliko zmago; razbili so popolnoma velik angleški oddelek; general Methuen je bil ranjen in ujet. Ta vest je obudila kolosalno senzacijo. Angleški listi imajo vsi članke o pomenu te burske zmage in skoro soglasno priznavajo, da je to najhujši udarec, kar so jih Angleži doživeli na južnoafriškem bojišču. Iz Kitchenerjevih brzojavk o tem porazu je posneti: Prva brzojavka pravi, da sta lord Methuen z 800 možmi in major Paris s 300 možmi od Winburga v Lichtenburg. Imela sta soboj pet topov. Hotela sta se pri Roviriner Fonteinu združiti z generalom Grenfeldom, ki ima 1300 mož. Od te armade je pribežalo kakih 50 mož nazaj; Buri so jim sledili do Mariboga in Krapana. Ti beguni so povedali, da je angleška vojska razbita, lord Methuen ranjen in ujet, topovi in vsa municija pa je padla v roke Burov. Tega

prvega brzojava vlada ni razglasila, dasi ga je dobila že v soboto. Druga — Kitchenerjeva brzojavka pa pravi, da so Buri pod vodstvom Delareya mej Turbasshem in Palmietkillom napadli Angleže in sicer od treh strani hkrati. Zajedno pravi Kitchener, da so Buri s tem naskokom hoteli prisiliti tiste angleške oddelke, ki so obkolili Deveta, da premene svojo operacijo, tako da bi bilo mogoče Deveta oprostiti. Tretja brzojavka pravi, da so lord Methuen, vsi častniki, vsi topovi, vsi vozovi z živili in municijo v burskih rokah. V nedeljo je potem Kitchener sporočil število ujetih in ubitih Angležev, toda čuje se, da so Buri ujeli kakih 1000 Angležev, a razen 201 vse druge izpustili. Potem je končno brzojavil Kitchener, kar mu je sporočil major Paris glede te katastrofe. Paris pravi, da so Angleži marsirali v dveh kolonah. Ob treh zjutraj so odšli od Turbasha. Uro pozneje so jih Buri napadli. Pridirjali so v največjem galopu z obeh strani in zagnali najprej zadnje čete, potem pa glavni koloni. Nastala je nepopisna panika, zlasti ker so se splašili konji in mule in povzročile največjo konfuzijo. Major Paris je zbral 40 mož krog sebe in je z njimi pobegnil. Uradno se poroča, da imajo Buri še 17.000 mož pod zastavami. Lord Methuen je hotel v nekaterih dneh iti na dopust in mu je žena prišla v Kaptown nasproti. Časopisje napada strastno Irce, ker so ti v seji parlamenta dali duška svoji radosti, da so bili Angleži tepeni.

Današnja poročila govore o novi zmagi Burov. Tudi kolono angl. pov. Grenfelda so Buri baje popolnoma porazili.

Kitchenerja so Buri obvestili, da ne izpuste Methuena, dokler se ne sklene mir.

Razno vesti. — V Banjaluki je bil pomiloščen kmet Bogdan, ko je stal že pod vešali. Obsojen je v dosmrtno ječo. — Nekateri dunajski listi poročajo, da pride baje ruski car na Dunaj. Pravi, da ga je povabil naš prestolonaslednik osebno, posebno povabilo pa da je odšlo diplomatskim potom. — V verigah uklenjen je pobegnil roparski morilec Letky iz ječe v Kolomeji. Obsojen je bil na vislice. — Španski ministerski predsednik Sagasta je podal baje kralju že ostavko celega ministerstva. Vzrok vedni nemiri, katerih ni mogoče vspešno poravnati. — Po Galiciji širijo „Poziv na narod“, v katerem se naglašajo, naj se ljudje varujejo onih, ki hujskajo proti Rusiji. Podpisanih je 60 uglednih poljskih rodoljubov. — Te dni so uvedli v premogokopih v Moravski Ostrovi osemurni delavnik. — „Politik“ pravi, da predloži vlada se pred Veliko nočjo načrt reformne tiskovnega zakona, kateri pride na razpravo takoj po Veliki noči. — Črnogorski princ Mirko se je zarotil v Nizzi z gospico Kostantinovičevno, hčerko srbskega polkovnika Kostantinoviča. — V Plevlju v Bosni je kupil stotnik Opacher turško pištolo, katero je pokazal svoji mladi pred dvema mesecema poročeni ženi. Misleč, da ni nabita je sprožil — in zadel svojo ženo v srce; mrtva se je zgrudila na tla.

Književnost.

Novi akordi. — Vsebina je mnogovrstna ter prinaša 9 komadov iz peres gg. Jos. Procházka, Gerbič, dr. Krek (Ljubljana), Savin (Praga) dr. Ipavec, Jos. Ipavec (Gradec), Parma (Črnomelj), Komel (Gorica) Adamič (Zagorje ob Savi).

Založništvo razpisuje ob enem 3 častne nagrade za 3 najboljše izvorne, se ne objavljene kompozicije v zneskih po 20 K, in sicer: 1. nagrada za najboljšo koračnico ali skladbo za ples v priredbi za klavir; 2. nagrada za najboljšo skladbo za klavir s slov. narodnim motivom in 3. za kompozicijo Askerčeve pesmi „Poslednja noč“. Rokopise je pošiljati do 1. maja uredništvu „Novih akordov“ z izrecnim pristavkom, da so konkurenčne skladbe.

Nove akorde priporočamo muzikalnemu občinstvu najtopleje.

Dr. Ivan Tavčarjeve povesti izidejo v kratkem v Pragi s pisateljevo podobo in pisateljevim životopisom v češkem prevodu, ki ga je preskrbel g. Jozef Pavlik. Isti pisatelj je priobčil v zadnjem (III.) zvezku češkega zbornika „Květy“ zanimivo studijo pod naslovom „Slovenské písemnictví nové doby“, v kateri razpravlja zlasti o slovenskih pesnikih novejši in najnovejši dobe.

Mladenič

iz boljše družine iz mesta se sprejme takoj po dogovoru kot učenec v popravilnico šivalnih strojev in dvokoles pri tvrdki

Saunig & Dekleva v Gorici.

Nunška ulica št. 14.

Podpisani priporočajo slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnice jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pljake, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senz), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovac v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Olje štokviževo

(od polenovke)

od najzadnjega lova, edino sredstvo proti šibkosti, malokrvnosti itd. bodisi pri otrocih ali odraslih, se dobiva vedno sveže v mrodlinicah

Ant. Mazzoli v Gorici.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporočajo vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporočajo se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raščolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pešmih in v trgovih ter na deželi. 2 35-8

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočajo

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunki ulici 3,

(nasproti nunki cerkvi)

priporočajo preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ina veliko zalogo nagrobni vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporočajo slav. občinstvu tudi svojo tiskarno šk na perilo.

Učenca za kotlarsko obrt

sprejme odlikovana kotlarska obrt

Antona Križniča

v Kanalu.

Kormin-Nabrežina in obratno.

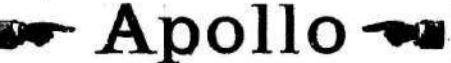
Kraji nad Trstom in pod Korminom kažejo zveze te proge z onimi od Nabrežine naprej in v Italiji.

Meš. 1018	Naglič 1002	Oseb. 1005	Oseb. 1014	Oseb. 1016	Oseb. 1010	Naglič 1006	Naglič 1004	Meš. 1012	Postaje	Meš. 1011	Naglič 1003	Oseb. 1005	Naglič 1007	Meš. 1017	Oseb. 1009	Naglič 1001	Oseb. 1015			
I. II. III. razred																				
—	8-25	1-—	—	—	8-40	—	8-15	—	odh.	Dunaj	—	—	—	—	—	—	—			
—	8-—	—	—	—	9-25	—	8-—	—	doh.	Budapest	—	—	—	—	—	—	—			
—	8-57	9-42	—	—	4-51	—	8-34	—	doh.	Nabrežina	—	—	—	—	—	—	—			
—	9-40	9-40	—	—	7-50	—	12-54	—	odh.	Zagreb	—	—	—	—	—	—	—			
—	5-30	5-30	—	—	—	—	5-—	—	doh.	Reka	—	—	—	—	—	—	—			
6-20	8-25	9-—	12-30	—	4-35	5-30	8-15	11-20	odh.	Trst	17	doh.	7-33	8-45	10-40	11-20	5-35	7-45	8-30	10-16
—	—	9-16	12-45	—	4-50	—	—	11-40	8	Miramar	10	—	7-17	—	—	11-07	5-33	7-31	—	9-47
6-38	—	9-21	12-50	—	4-55	—	—	11-47	9	Grljan	9	odh.	7-12	—	—	11-04	5-20	7-27	8-17	10-02
6-54	8-52	9-40	—	—	5-12	—	8-39	12-13	doh.	Nabrežina	17	—	6-53	8-16	—	10-47	5-06	7-10	8-01	—
7-06	9-11	10-02	—	—	5-26	—	9-42	12-33	odh.	Nabrežina	50	doh.	6-37	8-07	—	10-42	4-31	6-49	7-56	—
—	—	10-08	1-06	—	5-32	—	—	—	3	Bivij-Devin	47	odh.	6-27	—	10-15	10-35	—	6-42	—	9-47
7-23	—	10-17	1-14	—	5-40	—	—	12-54	8	Devin	43	—	6-13	—	—	10-23	4-09	6-28	—	9-36
7-39	9-33	10-30	1-25	—	5-51	6-17	9-32	1-12	doh.	Tržič	35	odh.	5-53	7-41	9-54	10-08	3-49	6-08	7-30	9-21
7-47	9-34	10-31	1-27	—	5-53	6-23	9-24	1-14	odh.	(Monfalcone) . . .	35	doh.	5-50	7-40	9-49	10-06	3-47	6-06	7-29	9-10
7-57	9-43	10-39	1-35	—	6-01	6-30	9-31	1-24	20	Ronki	30	—	5-38	7-34	9-43	10-—	3-35	6-—	7-22	9-04
8-11	9-52	10-51	1-44	—	6-11	6-38	9-40	1-39	25	Zagrad	25	—	5-25	7-26	9-35	9-51	3-24	5-50	7-14	8-55
8-18	—	10-57	1-49	—	6-17	—	9-44	1-48	28	Gradišče-Zdrav. . .	23	—	5-17	7-21	—	9-44	3-15	5-43	—	8-48
8-31	—	11-07	1-57	—	6-25	—	9-52	2-02	32	Ruhije-Sovodnje . .	18	—	5-06	7-14	—	9-35	3-04	5-34	—	8-39
8-46	10-08	11-18	2-06	—	6-34	6-56	10-—	2-18	doh.	—	—	—	4-54	7-05	9-18	9-25	2-50	5-24	6-57	8-29
—	10-12	11-28	2-16	—	6-43	7-—	10-05	2-33	odh.	Gorica	12	doh.	4-24	6-52	9-04	8-38	—	5-02	6-42	8-18
—	—	11-35	2-23	—	6-50	—	—	2-42	43	Muša p	7	—	4-14	—	—	8-31	—	4-55	—	8-11
—	10-25	11-46	2-32	—	6-59	7-14	10-20	2-55	doh.	Kormin	50	odh.	4-—	6-35	8-50	8-20	—	4-45	6-26	8-—
—	10-35	11-56	—	—	7-26	—	3-18	—	odh.	Videm	—	doh.	6-50	8-35	—	—	—	4-32	6-05	—
—	11-10	12-55	—	—	8-—	—	4-10	—	doh.	—	—	—	5-30	8-—	—	—	—	3-42	5-25	—
—	2-10	6-16	—	—	11-05	—	8-57	—	—	Benetke	—	—	10-25	4-45	—	—	—	10-35	2-10	—
—	4-16	10-20	—	—	2-—	—	11-02	—	—	Verona P. V.	—	—	4-55	2-21	—	—	—	5-35	11-30	—
—	7-35	—	—	—	6-15	—	2-25	—	—	Milan	—	—	1-05	11-25	—	—	—	—	7-35	—
—	11-55	—	—	—	10-10	—	6-52	—	—	Genova	—	—	8-15	6-40	—	—	—	—	2-44	—
—	5-59	—	—	—	2-05	—	2-30	—	—	Bolonja	—	—	6-30	2-05	—	—	—	4-50	10-35	—
—	10-45	—	—	—	6-34	—	6-03	—	—	Firence	—	—	3-00	9-—	—	—	—	10-50	6-10	—
—	6-40	—	—	—	1-10	—	11-25	—	—	Rim	—	—	9-30	2-30	—	—	—	9-40	11-10	—
—	10-45	—	—	—	11-30	—	7-—	—	—	Napoli	—	—	—	5-15	—	—	—	11-05	6-—	—
—	10-59	—	—	—	9-48	—	—	—	—	Brindisi	—	—	—	7-—	—	—	—	6-10	5-33	—

Ponočni čas od 6— zvečer do 5-50 zjutraj je naznačen s pokončnimi črtami poleg minut. — Pušice kažejo, kakó treba čitati, namreč na levi od zgoraj dol, na desni pa od zdolaj gor.

E. LEBHERZ

Gorica
tovarna užigalnic
priporočajo prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst posebno izvrstne in zanesljive užigalnice

Švicarska urarska obrt.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom, poštnim, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreli edino razprodajo novoznajdene originalne genske 14-karatne remont. ure zlatega-elektro-plaque, »sestav glas-hütte«. Te ure imajo protimagnetične preciziski urni stroj, so najnatančnejše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisмено jamstvo. Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 10.000 dodatnih naroč in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan možnjček od usnja. Krasne in moderne veržice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovratnice) po 3-— in 8-— K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštnem povzetju ab predplačilu. Na ročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel“ (Švica)**. Za pisma v Švico je staviti znakmo za 25 stol. na dopisnice 10 stol.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.
Gospodska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporočajo cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za žensko obleke.

Priporočajo izborna perilo, bombažasto in cvirnasto, katero prejema iz prvih slezkkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizna prte, zavese, žepne rute, bombažaste in cvirnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštnine proste.

Saunig & Dekleva v Gorici — Magistratna ulica št. 1.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV raznih sistemov, slamo-eznic in železnih blagajnic, kakor tudi **DVOKOLESA** iz svetovnoznane prve angleške tovarne, »Helical-Premier«, »Regent«, »Lucifer« in »Postilion« itd. — Prodajajo se tudi posamezni deli dvokoles in šivalnih strojev. Gene zmerne! Brez konkurence!

V zalogi se nahajajo različni šivalni stroji — kakor za čevljarje, krojače in prav fine „Paff“ za šivilje s katerimi se lahko umetno veze (štika) Komad šivank za šivilje stane 36 kr.

Zaloga pušk, samokresov in patronov.

Lastna mehanična delavnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Konkurenca z nami nemogoča

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice z znakmo sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Tekapljice **vradijo rešno preobvljanje**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepé pokvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omolica in životna lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da **šlovok raji je**.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatlve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohlštva, da ima

veliko zalogo **izgotovljenega pohištva vseh slogov** veliko zalogo

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjo trgovino pohištva tvrdke **Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.**

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.